

דונט קוויט יור דיי ג'וב

עינת עמיר מדברת על המעבר לניו יורק, יחסי כוח, המיתוס של האמנות מול הצורך ליחצון עצמי, כישרון, מקריות, התמסרות ודיי ג'וב // איתן בוגנים

אמנות

הייאוש יותר נוח בניו יורק?
 "אני בן אדם אופטימי מאוד בסך הכל, ולא הייתי מיואשת פה ובטח לא בניו יורק. נסעתי כי הרגשתי שאני מסוגלת לזיימן די בפירות את העתיד המקצועי שלי בארץ ורציתי משהו קצת יותר מפתיע. משהו אמר לי פעם שאם אתה אמן שלא נוסע לחו"ל, זה כמו לשבת בחדר ולא לפתוח חלון".

אפשר להפעיל מזגן. כלומר לייצר מקום אוטונומי, מבודד.
 "תפעיל מזגן לפני שאתה בודק את הבריחה בחוץ? ניו יורק מייצרת חוויה מעצבת בכל הרברים, האינטימיים והמקצועיים כאחד. להיות שם משמע לקום בבוקר ולדבר בשפה אחרת כל היום, להיות אף אחד. לא שהייתי מנהיגה בארץ, אבל שם יש אנונימיות שהיא קשה, שמצריכה להסביר את עצמי כל הזמן. ומצד שני יש בה גם הקלה גדולה".

ומצד שלישי, אין שום דבר מפתיע במעבר לניו יורק כחלק מהקריירה שלך כאמנית.
 "נכון. אני חושבת שאמנות היא קריירה. אני מחויבת למשהו שהוא הרבה העיקרי שאני עושה בחיים שלי, אם בא לי או לא. אני לוקחת סיכונים אישיים וכלכליים. כותבת עשרות אימיילים ונפגשת עם המון אנשים שלא בא לי לפגוש. קוראים לזה דיי ג'וב, ואני מחויבת לה ברמה העמוקה ביותר".

ומה עם כל הפאתוס הרומנטי, המתאפיז?
 "קיים קונפליקט עמוק בין מיתוס האמנות ובין איך שהיא נראית ביומיום, בין המחויבות שלי אליה ובין העובדה שאני לא מצליחה להתקיים ממנה כרגע. בעבודות שלי קיים מימד שלא שוכח את הקיום המופרך, את האידיליה המופרכת של הדבר הזה שנקרא אמנות בתוך הבלייל של קיום יומיומי ואינטראקציות פוליטיות וחברתיות. הפער בין מהי יצירת אמנות ובין איך שהיא מגיעה אל העולם בפועל, הקלישאה של הציפיות התרבותיות המבקשות שהאמן יעבור חוויה מטאפיזית לעומת הציפיות בפועל להתקדם בסולם הדרגות, לפתח קשרים, להרוויח כסף, לזכות בהכרה כמוזן הכי בסיסי - הדיסוננס האלה הם בבסיס העיסוק שלי".

פוחתת חלון או מפעילה מזגן? פרט מתוך עבודה של עינת עמיר

נשמע קודר. האמנות היא בעצם תוצר לוואי של יחסי ציבור?
 "זו האמנות במקרה שלי. עבור אחרים אולי לא. בעיני זה לא קודר כי זה אנושי ובסיסי. זה לא שונה מהעיסוק של ילד בכיתה ד' ששואל את עצמו אם הזמינו אותו למסיבת יום ההולדת או לא. זה מה יש".

ואת עדיין דואגת אם הזמינו אותך או לא?
 "בעבר העשייה שלי נבעה מכאב ואולי מכעס על הרברים האלה. היום זה מעניין אותי ואני אפילו אוהבת את זה. טוב לי עם עצמי ואני רגועה גם אם הזמינו אותי למסיבה וגם אם לא. אבל זה לא סותר את העובדה שהווי בסיס החוויה של כולנו".

"אני מכשפה. אמנם אין לי שום נטיות מיסטיות, אבל כל שאני מתבגרת אני מבינה שבאופן הזה בא לי להסתובב בעולם. אני אחרונת הקוראות בקלפים, אבל עדיין יכולה להגיד שיש לי אינטואיציות חזקות"

ואיך מייצרים את זה באמנות?
 "האישיות, הטיפ ואי הנוחות של הצופה הם כולם חלק מהעבודה, ואני לא רוצה שהעבודה תחיה בלעדיהם. הרי עבודת אמנות אינה יכולה להיות חפה מההקשרים הסביבתיים שלה. אף פעם אין לך רק אובייקט בחלל".

כלומר התמסרות וטמטום רגעי הם מחוץ לתחום?
 "סיטואציה של חוויה נקיה ונטולת ידע אינה קיימת במציאות. יש משהו שנכנס למוזיאון ואינו יודע מי מציג? מי שלא יודע לרוב גם לא יגיע לראות, וגם אם יגיע, הוא יצטרך לעצום את העיניים אל מול הרבה טקסטים בדרך. הידע מתנפל עליך. גם אם אכנס לתערוכה של אמן שאני לא מכירה, לא אוכל להיות הצופה שלא יודע ושלא מחפש הקשרים היסטוריים ואחרים. הרי אם ארגיש שכונת המשורר היא חוויה אסתטית טרנסצנדנטלית, אצא מהגלריה די מהר".

התערוכה של עינת עמיר, "צופה אידאלי", מוצגת בגלריה רוחנפלד, שביל המפעל 1, בניין 6, קומה 1, עד 10.10

מהאינטואיציה הזאת היא חלק מההנאה הנרקיסטית שלי לחשוב שאני יודעת הכל ושהכל קשור אלי, אבל ההרחבה של אותה אינטואיציה היא בעצם הנטייה שלי להתעמק ביחסי כוח, במניעים נסתרים".

גם את ההצלחה היחסית שלך את קושרת ליחסי כוח ולא לכישרון או לסתם מקריות.
 "הכישרון שלי מתבטא ביכולת לזוהר יחסי כוח ולייצג אותם באופן כוח שכשהוא מצליח הוא מצחיק, מעניין וגורם לי ואולי לעוד כמה אנשים לחשוב אותם מחדש. מובן שיש משקל ליכולות ולא יכוזות, אבל במקרים רבים הן הולכות יד ביד עם משהו אישיותי שגורם לאמן להתחבר לאנשים הנכונים ודרכם לאחור לתודעה. אני לא מאמינה בסתם מקריות".

שרציתי מאוד לבדוק מה קורה לעבודות שלי כשאני לא יושבת בלב הכיבוש ואנוסה להיות חלק מהסכסוך. לא שזה באמת יכול להיעלם, אבל אפשר לתפוס מרחק. העבודות שלי עדיין פוליטיות, במובן הסוציולוגי של המילה, בחשיפת הרצונות, הצרכים והתשוקות שעומדים בבסיס כל קשר".

נדמה שמהרגע שיצאת לאוויר עולם האמנות היית מוכנת ורפלקטיבית. מדוע?
 "כי אני מכשפה. אמנם אין לי שום נטיות מיסטיות, אבל ככל שאני מתבגרת אני מבינה שבאופן הזה בא לי להסתובב בעולם. אני אחרונת הקוראות בקלפים, אבל עדיין יכולה להגיד שיש לי אינטואיציות חזקות: כשאני יושבת ומדברת עם אנשים, אני תמיד מרגישה שאני שומעת באופן חזק יותר את מה שלא נאמר. מובן שחלק גדול